

Sygn. akt I Ns 64/17

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2019 r.

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Jacek Głowacz

Protokolant: sekr. sąd. Małgorzata Kopczyńska

po rozpoznaniu w dniu 28 maja 2019 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z wniosku A. F.

z udziałem E. S. (1)

o podział majątku wspólnego E. S. (2) i Z. S. oraz dział spadków po E. S. (2) i Z. S.

postanawia:

1) ustalić, że w skład majątku wspólnego E. S. (2) i Z. S. wchodziły:

a) prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w Ł. przy ul. (...) w Ł., dla którego Sąd Rejonowy dla Łodzi-Śródmieścia w Łodzi prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z prawami z nim związanymi - o wartości 170.000 (sto siedemdziesiąt tysięcy) zł;

b) środki pieniężne w kwocie 47.954, 24 (czterdzieści siedem tysięcy dziewięćset pięćdziesiąt cztery 24/100) zł;

c) rzeczy ruchome w postaci:

- telewizora - o wartości 800 (osiemset) zł;

- laptopa - o wartości 1.200 (jeden tysiąc dwieście) zł;

2) ustalić, że w skład spadku po E. S. (2) wchodziły:

a) udział w wysokości $\frac{1}{2}$ (jednej drugiej) części w prawie własności lokalu mieszkalnego opisanego w pkt. 1 lit. a;

b) środki pieniężne w kwocie 23.977, 12 (dwadzieścia trzy tysiące dziewięćset siedemdziesiąt siedem złotych 12/100) zł;

c) udziały wynoszące po $\frac{1}{2}$ (jedną drugą) części w prawach własności do ruchomości opisanych w pkt. 1 lit. c;

3) ustalić, że w skład spadku po Z. S. wchodziły:

a) udział w wysokości $\frac{4}{6}$ (czterech szóstych) części w prawie własności lokalu mieszkalnego opisanego w pkt. 1 lit. a;

b) środki pieniężne w kwocie 6.513, 71 (sześć tysięcy pięćset trzynaście 71/100) zł;

c) udziały wynoszące po $\frac{4}{6}$ (cztery szóste) części w prawach własności do ruchomości opisanych w pkt. 1 lit. c;

4) dokonać podziału majątku wspólnego oraz działu spadków po E. S. (2) i Z. S. w ten sposób, że:

- a) prawo własności do lokalu mieszkalnego opisanego w pkt. 1 lit. a i do ruchomości opisanych w pkt. 1 lit. c przyznać w całości E. S. (1);
- b) środki pieniężne w kwocie 6.513, 71 (sześć tysięcy pięćset trzynaście 71/100) zł przyznać w całości E. S. (1);
- c) zasądzić od E. S. (1) na rzecz A. F. kwotę 104.284, 08 (sto cztery tysiące dwieście osiemdziesiąt cztery 8/100) zł tytułem spłaty płatnej w terminie 3 (trzech) miesięcy od dnia uprawomocnienia się postanowienia;
- 5) ustalić, że wnioskodawczyni i uczestniczka ponoszą koszty postępowania związane z ich udziałem w sprawie.

Sygn. akt I Ns 64/17

UZASADNIENIE

We wniosku z dnia 13 stycznia 2017 r. A. F. wniosła o podział majątku wspólnego i dział spadku po rodzicach E. S. (2) i Z. S., a także zniesienie współwłasności nieruchomości pomiędzy nią a siostrą E. S. (1). Wniosła o:

- 1) ustalenie, że w skład majątku wspólnego E. S. (2) i Z. S. wchodzi:
- odrębna własność lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w Ł.;
  - środki pieniężne w kwocie 30.054, 43 zł;
  - ruchomości w postaci telewizora o wartości 800 zł i laptopa o wartości 1.200 zł;
- 2) dokonanie podziału majątku wspólnego;
- 3) ustalenie, że w skład spadku po E. S. (2) wchodzi:
- a) udział w wysokości $\frac{1}{2}$ w prawie własności lokalu mieszkalnego;
- b) kwota 15.027, 21 zł;
- c) udział wynoszący $\frac{1}{2}$ części w prawie własności ruchomości;
- 4) dokonanie działu spadku po E. S. (2) w ten sposób, że:
- a) udział w wysokości $\frac{1}{2}$ części w prawie własności lokalu przyznać Z. S. (mimo że nie żył on w dacie złożenia wniosku), A. F. i E. S. (1) w udziałach po $\frac{1}{3}$ części;
- b) przyznać Z. S., A. F. i E. S. (1) kwoty po 5.009, 07 zł;
- c) udział w wysokości $\frac{1}{2}$ części w prawie własności ruchomości przyznać Z. S., A. F. i E. S. (1) w udziałach po $\frac{1}{3}$ części;
- 5) ustalenie, że w skład spadku po Z. S. wchodzi:
- udział w wysokości $\frac{4}{6}$ własności lokalu mieszkalnego;
  - środki pieniężne w kwocie 26.836, 28 zł;
  - udział wynoszący $\frac{1}{2}$ części w prawie własności ruchomości;
- 6) dokonanie działu spadku Z. S. w ten sposób, że:
- udział w wysokości $\frac{4}{6}$ części w prawie własności lokalu przyznać A. F. i E. S. (1) w udziałach po $\frac{1}{2}$ części;

- przyznać A. F. i E. S. (1) kwoty po 13.418, 14 zł;

- udział w wysokości 4/6 części w prawie własności ruchomości przyznać A. F. i E. S. (1) po 1/2 części;

7) zniesienie współwłasności lokalu mieszkalnego poprzez jego przyznanie w całości uczestniczce E. S. (1) z obowiązkiem dokonania spłaty na rzecz A. F. w kwocie 85.000 zł.

8) zniesienie współwłasności ruchomości poprzez ich przyznanie w całości uczestniczce E. S. (1) z obowiązkiem dokonania spłaty na rzecz A. F. w kwocie 1.000 zł;

9) zasądzenie od E. S. (1) na rzecz A. F. kwoty 18.427, 21 zł tytułem spłaty przysługującej jej części środków pieniężnych. /wniosek- k. 2-4 w zw. z k. 16/

Uczestniczka nie złożyła odpowiedzi na wniosek. Pomiędzy wnioskodawczynią i uczestniczką toczyły się długotrwałe rozmowy w przedmiocie ugody.

Zarządzeniem z dnia 25 września 2017 r. uczestniczka została zobowiązana do zajęcia ostatecznego stanowiska w sprawie w terminie 21 dni, w tym w zakresie tego, czy kwestionuje wartość którychkolwiek składników majątku podlegających podziałowi – pod rygorem uznania, że nie kwestionuje wniosku w żadnej części. /zarządzenie- k. 60/

W piśmie procesowym wnioskodawczyni wniosła o zasądzenie od uczestniczki kwoty 24.064, 77 zł tytułem spłaty przysługującej jej części środków pieniężnych wypłaconych przez E. S. (1) z konta bankowego Z. S. oraz lokat terminowych Z. S. i E. S. (2). /pismo- k. 118-120/

Uczestniczka nie złożyła odpowiedzi na wniosek.

W piśmie procesowym uczestniczka wniosła jedynie o:

1) ustalenie, że w skład spadku po Z. S. wchodzi udział wynoszący 4/6 części oraz udział w wysokości 1/2 części w prawie własności ruchomości wskazanych we wniosku;

2) dokonanie działu spadku po Z. S. poprzez sprzedaż lokalu mieszkalnego i podział uzyskanej sumy po połowie pomiędzy wnioskodawczynią i uczestniczkę, a ponadto poprzez przyznanie telewizora wnioskodawczyni, a laptopa - uczestniczce.

Uczestniczka nie odniosła się do wniosku w pozostałym zakresie. W toku całego postępowania nie zgłosiła również na piśmie żadnych skonkretyzowanych roszczeń podlegających rozpoznaniu w postępowaniu działowym (art. 511 § 1 w zw. z art. 187 § 1, art. 193 § 2¹ i art. 13 § 2 oraz art. 618 § 1 w zw. z art. 688 k.p.c.). Uczestniczka nie zakwestionowała wartości składników majątku wspólnego i spadkowego po rodzicach. /pismo- k. 137-138/

W toku postępowania i długotrwałych rokowań ugodowych uczestniczka wyraziła zgodę na przyznanie jej lokalu wchodzącego w skład spadku po rodzicach i dokonanie spłaty na rzecz wnioskodawczyni.

Sąd ustalił:

E. S. (2) zmarła w dniu 5 grudnia 2014 r., a spadek po niej na podstawie ustawy nabyli mąż Z. S. oraz córki E. S. (1) i A. F. po # części każde z nich.

Z. S. zmarł w dniu 16 lipca 2015 r., a spadek po nim na podstawie ustawy nabyły córki E. S. (1) i A. F. po 1/2 części każda z nich. /postanowienia- k. 30 zał. akt III Ns (...) i k. 12 zał. akt III Ns (...)/

W skład majątku wspólnego E. S. (2) i Z. S. wchodziły:

1) lokal mieszkalny przy ul. (...) w Ł. (nr księgi wieczystej (...)) o wartości 170.000 zł. /bezsporne; odpis z kw- k. 8-9/

2) jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych zarządzanych przez P. (...) Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. i prowadzonych na rzecz Z. S.; były to fundusze inwestycyjne o nazwach:

a) P. (...) Subfundusz P. Pieniężny (na dzień 16 lipca 2015 r. liczba jednostek wynosiła 54, 360, a cena jednostki netto 184, 94 zł; wartość jednostek uczestnictwa wynosiła 10.053, 34 zł);

b) P. (...) Subfundusz P. Pieniężny (...) (na dzień 16 lipca 2015 r. liczba jednostek uczestnictwa wynosiła 1.899, 335, a ich cena – 10, 53 zł; wartość jednostek uczestnictwa wynosiła 20.000 zł). /bezsporne; kopie pism- k. 12-13, 14-15/

3) środki pieniężne zgromadzone na rachunkach i lokatach bankowych w Banku (...) S.A. V Oddziału w Ł.:

a) na lokatach bankowych na dzień 5 grudnia 2014 r. ulokowane były kwoty 10.249, 57 zł, 8.000 zł i 22.937, 48 zł; dysponentem lokat po śmierci żony był wyłącznie Z. S., a na dzień jego śmierci, tj. na dzień 16 lipca 2015 r. na przedmiotowych lokatach nie było już żadnych środków;

b) na rachunku E. Aktywne prowadzonym dla Z. S. w dniu 16 lipca 2015 r. znajdowała się kwota 6.513, 71 zł. /pismo z załącznikami- k. 54-55/

4) laptop o wartości 1.200 zł i telewizor o wartości 800 zł. /przesłuchanie wnioskodawczyni- k. 110 w zw. k. 155; przesłuchanie uczestniczki- k. 171/

Do dnia 5 grudnia 2014 r., tj. do dnia otwarcia spadku E. S. (2) była objęta grupowym rodzinnym ubezpieczeniem na życie. Świadczenie z tytułu zgonu ubezpieczonej w kwocie 3.500 zł zostało wypłacone w dniu 9 grudnia 2014 r. na rzecz Z. S.. /bezsporne; wydruk pisma- k. 26/

W dniu 8 grudnia 2014 r. Z. S. dokonał wypłaty kwoty 47.000 zł z rachunku bankowego prowadzonego przez Bank (...) S.A. /pismo- k. 125/

W dniu 20 lipca 2015 r. jednostki uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym zostały wykupione przez J. J. (siostrę Z. S.). Nastąpiło to już po śmierci Z. S., o której P. (...) Towarzystwie Funduszy Inwestycyjnych S.A. w W. nie został zawiadomiony. Na rzecz J. J. wypłacono kwoty 10.054, 43 zł i 20.000 zł. Środki te zostały przekazane uczestniczkce E. S. (1) przez J. J. zgodnie z domniemaną wolą ojca Z. S..

Postanowieniem z dnia 16 czerwca 2016 r. prokurator umorzył postępowanie w sprawie przywłaszczenia w dniu 17 lipca 2016 r. pieniędzy w kwocie 30.054, 43 zł na szkodę A. F.. /bezsporne; kopia protokołu przesłuchania- k. 10-11; kopia postanowienia z akt postępowania przygotowawczego 1 Ds. 393.2016- k. 131; przesłuchanie uczestniczki- k. 110 w zw. z k. 171/

Do dnia 16 lipca 2015 r. Z. S. był ubezpieczony w ramach grupowego ubezpieczenia pracowniczego. Świadczenie z tytułu zgonu ubezpieczonego w kwocie 4.000 zł zostało wypłacone na rzecz E. S. (1) w dniu 23 lipca 2015 r. E. S. (1) przekazała A. F. połowę uzyskanych z tego tytułu środków. /bezsporne; wydruk pisma- k. 24; przesłuchanie uczestniczki- k. 171/

Po śmierci Z. S. zasiłek pogrzebowy został wypłacony przez ZUS na rzecz E. S. (1). /pismo- k. 34/

A. F. na stałe zamieszkuje na terenie Wielkiej Brytanii. E. S. (1) przez wiele lat również przebywała w Wielkiej Brytanii, jednakże powróciła do kraju wraz z mężem. /bezsporne; przesłuchanie wnioskodawczyni i uczestniczki- k. 155-171/

Powyższy stan faktyczny jest w większej części bezsporny.

Sąd pominął zeznania wnioskodawczyni i uczestniczki w zakresie, w jakim dotyczyły okoliczności zakupu laptopa dla E. S. (2), a zwłaszcza tego, czy kupił go syn E. S. (1). W rzeczywistości bowiem laptop stał się częścią majątku wspólnego spadkodawców, skoro potencjalny darczyńca nie zaznaczył wyraźnie któremu z dziadków daruje ten

przedmiot majątkowy. Brak jest zatem podstaw do uznania, że laptop stał się wyłącznie częścią majątku osobistego E. S. (2) (art. 33 pkt 2 k.r.o.).

Sąd pominął wydruki księgowe dotyczące należności za lokal (k. 160-165) oraz zestawienie operacji na rachunku uczestniczki (k. 166-167) mając na uwadze, że żadna z zainteresowanych nie zgłosiła skutecznie (w opłaconym piśmie procesowym) roszczenia o dokonanie rozliczeń z tego tytułu (art. 511 § 1 w zw. z art. 187 § 1, art. 193 § 2¹ i art. 13 § 2 oraz art. 618 § 1 w zw. z art. 688 k.p.c.).

Jednocześnie zgromadzony materiał dowodowy nie dostarczył podstaw do ustalenia, że uczestniczka za życia ojca lub także po jego śmierci dokonywała dla siebie transferów z rachunków i lokat prowadzonych na jego rzecz doprowadzając tym samym do uszczuplenia majątku spadkowego. Warto wyeksponować, iż zgodnie z informacją udzieloną przez bank (k. 125) E. S. (1) dokonywała transakcji na rachunku bankowym ojca. Jednakże wypłata kwoty 47.000 zł z dnia 8 grudnia 2014 r. została dokonana przez spadkodawcę, a nie E. S. (1). Z kolei, w odniesieniu do lokat bankowych spadkodawca nie udzielił pełnomocnictwa wnioskodawczyni, ani uczestniczce. Nie ma możliwości ustalenia, czy i które operacje bankowe dokonywane przez E. S. (1) w jakikolwiek sposób pomniejszyły majątek spadkowy. Najprawdopodobniej bowiem przedmiotowe operacje były wykonywane za wiedzą i zgodą ojca oraz służyły wyłącznie do pokrywania kosztów jego utrzymania oraz utrzymania lokalu.

Okolicznością bezsporną jest natomiast fakt wykupienia jednostek uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym spadkodawcy przez J. J. (siostrę Z. S.) oraz przekazanie uzyskanych w ten sposób środków E. S. (1) już po dniu otwarcia spadku, tj. w dniu 20 lipca 2015 r. Kwota ta podlega rozliczeniu, ponieważ spadkodawca nie rozrządził tymi środkami poprzez ustanowienie zapisu windykacyjnego, czy choćby zapisu zwykłego wyłącznie na rzecz uczestniczki.

Wniosek nie obejmował ściśle rozliczenia z tytułu rzekomego pobrania przez uczestniczkę kwoty 6.800 zł z rachunku spadkodawcy w ZUS (k. 4). Nie przedstawiono przy tym jakichkolwiek dowodów na to, że uczestniczka rzeczywiście pobrała przedmiotową kwotę i rozdysponowała ją na własne potrzeby.

Sąd zważył:

Wniosek jest uzasadniony, choć zakres zgłoszonych w nim roszczeń podlegał modyfikacji z uwzględnieniem poczynionych ustaleń faktycznych.

Już na wstępie stwierdzić należy, że nie zachodziły przesłanki do dokonania tzw. sprzedaży publicznej lokalu mieszkalnego i podziału uzyskanej z tytułu sprzedaży kwoty, zgodnie z żądaniem uczestniczki (było to jedyne sprecyzowane w tej sprawie i ujęte w piśmie procesowym stanowisko uczestniczki – k. 137-138). Ten sposób zniesienia współwłasności, mogący znaleźć zastosowanie także w ramach zniesienia współwłasności powiązanego z podziałem majątku wspólnego oraz działem spadków po małżonkach (art. 46 k.r.o. w zw. z art. 212 § 2 i art. 1035 k.c., art. 625 w zw. z art. 567 § 3 i art. 688 k.p.c.), ma charakter szczególny i z reguły jest najmniej korzystny dla zainteresowanych. Wynika to trybu sprzedaży stosownie do przepisów k.p.c., a więc z uwzględnieniem m.in. obniżonej ceny wywołania i niepewnego przebiegu licytacji (por. art. 212 § 2 k.c. w zw. z art. 965 i art. 978 k.p.c.), a także kosztów naliczonych przez komornika sądowego.

Ponadto, proponowany przez uczestniczkę sposób dokonania podziału majątku, działów spadków oraz zniesienia współwłasności był niepełny, ponieważ dotyczył tylko lokalu mieszkalnego, a nie pozostałych składników przedmiotowych mas majątkowych.

Z uwagi na charakter i niewielką powierzchnię lokalu mieszkalnego (42, 23 m² – k. 8), a także charakter środków pieniężnych oraz ruchomości w postaci laptopa i telewizora, nie wchodził także w grę podział fizyczny rzeczy (art. 211 k.c.).

Wnioskodawczyni zamieszkuje na stałe na terenie Wielkiej Brytanii, a uczestniczka powróciła do kraju i na miejscu jest w stanie zaopiekować się lokalem mieszkalnym (w tym zbyć go w razie potrzeby) oraz przejąć i zarządzać

pozostałymi składnikami majątku po rodzicach. Wobec tego Sąd uznał, że najbardziej adekwatnym sposobem dokonania podziału majątku wspólnego, działu spadków oraz zniesienia współwłasności będzie przyznanie wyłącznie uczestniczce wszystkich składników wymienionych majątków, a ściślej udziałów w nich. Ekwiwalentem skupienia wszystkich udziałów w rękach uczestniczki jest odpowiednia spłata należna wnioskodawczyni na podstawie art. 46 k.r.o. w zw. z art. 212 § 2 i art. 1035 k.c. oraz art. 625 w zw. z art. 567 § 3 i art. 688 k.p.c.

Do tego sposobu dokonania podziału przychyliły się same zainteresowane w końcowej fazie rokowań ugodowych. Do zawarcia ugody jednakże nie doszło z przyczyn nieznanych Sądowi.

Z uwagi na brak zgodnego wniosku o przeprowadzenie podziału majątku i działu spadków (art. 622 w zw. z art. 688 k.p.c.) zaistniała potrzeba wydania przez Sąd orzeczenia merytorycznego. Jednak nie oznaczało to, że wnioskodawczyni i uczestniczka zostały zwolnione z ciężaru i obowiązku dowodzenia, a Sąd winien ustalić z urzędu, czy istniał jeszcze inny majątek wspólny (por. postanowienie SN z dnia 18 stycznia 1968 r., III Cr 97/67, OSN z 1968 r., nr, 10, poz. 169).

Udziały małżonków E. i Z. S. w majątku wspólnym były równe (art. 43 § 1 k.r.o.), a zainteresowane nie domagały się ustalenia nierównych udziałów w tym majątku.

W sprawie o podział majątku wspólnego, jego stan ustala się według stanu z chwili ustania wspólności ustawowej, a jego wartość – na chwilę dokonywania podziału. Analogiczne reguły należy przyjmować w ramach działu spadku z tą modyfikacją, że stan majątku należy ustalać na datę otwarcia spadku (art. 46 k.r.o. w zw. z art. 212 i art. 1035 k.c., art. 567 § 3 w zw. z art. 684, art. 688 k.p.c. oraz art. 316 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.; uchwała SN z dnia 27 września 1974 r., III CZP 58/74, OSNC z 1975 r., nr 6, poz. 90).

W tej sprawie wartość składników majątku wspólnego i spadkowego po rodzicach została wskazana we wniosku i nie została zakwestionowana przez uczestniczkę.

Jednocześnie uwzględnić należało specyfikę okoliczności sprawy, ponieważ oboje spadkodawcy zmarli przed złożeniem wniosku w tej sprawie. E. S. (2) zmarła w dniu 5 grudnia 2014 r., natomiast Z. S. – w dniu 16 lipca 2015 r. Nie jest przedmiotem sporu, ani wątpliwości, że Z. S. był głównym dysponentem majątku spadkowego po żonie, choć do spadku po niej powołane były także córki. Z. S. dokonywał jednak wypłat z rachunków i lokat bankowych zarówno przed, jak i po śmierci żony.

Miarodajnym i decydującym dla potrzeb rozstrzygnięcia był zatem stan środków pieniężnych na rachunkach i lokatach w dniu otwarcia spadku po Z. S., a więc w dniu 16 lipca 2015 r. Należy podkreślić, że spadkobierczyniami Z. S. są wnioskodawczyni i uczestniczka, a więc dla dokonania podziału zbędne jest ustalenie, czy i w jaki sposób Z. S. rozdysonował środki pieniężne objęte wcześniej wspólnością ustawową. Ostatecznie bowiem ogół praw i obowiązków – w takim zakresie, w jakim istniały w dacie otwarcia spadku – nabyły po nim córki w częściach równych.

Przedmiotem dziedziczenia nie były sumy wypłacone na podstawie umów ubezpieczeń osobowych na rzecz Z. S. w związku ze śmiercią żony (kwota 3.500 zł), ani na rzecz E. S. (1) w związku ze śmiercią ojca (kwota 4.000 zł). Kwoty te wypłacano zgodnie z umowami ubezpieczeń, a więc poza porządkiem spadkobrania i wynikającymi z tego rozliczeniami spadkobierców.

Podział majątku wspólnego oraz działu spadków po rodzicach zainteresowanych ograniczył się zatem do:

- 1) prawa odrębnej własności lokalu mieszkalnego nr (...) przy ul. (...) w Ł.;
- 2) środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach i lokatach bankowych;
- 3) ruchomości w postaci telewizora i laptopa.

Wartość lokalu nie była przedmiotem sporu i wynosiła 170.000 zł. Wartość ta jako cena 1 m² powierzchni lokalu nie odbiega znacząco od cen odnotowywanych obecnie na rynku (...) i wynosi ponad 4.000 zł/m². Jest to lokal o niewielkiej powierzchni, a zatem najbardziej poszukiwany jako lokal mieszkalny lub przeznaczony na wynajem. Współczynnik efektywności najmu (możliwości jego przygotowania do sprzedaży lub wynajmu oraz wykonania remontu) jest z reguły bardzo wysoka, co jest okolicznością znaną Sądowi z urzędu z innych postępowań.

Uczestniczka nie zakwestionowała również wartości telewizora i laptopa, która łącznie wynosi 2.000 zł.

W ramach środków pieniężnych wchodzących w skład majątku wspólnego należało uwzględnić jednostki uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych. W odróżnieniu od jednostek rozrachunkowych OFE i składek na subkoncie w ZUS, podziałowi podlegała cena odkupu jednostek uczestnictwa w funduszach inwestycyjnych stanowiąca określoną kwotę pieniężną, a nie same jednostki uczestnictwa.

Należy nadmienić, że kwoty oraz jednostki uczestnictwa niewykupione przez fundusz odpowiednio do ich wartości nie wchodzi do spadku po uczestniku, choć sama jednostka uczestnictwa podlega dziedziczeniu (art. 111 ust. 3 w zw. z art. 83 ust. 3 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi – Dz. U. z 2018 r., poz. 1355). Zgromadzone dowody dały podstawę jedynie do ustalenia wartości jednostek wykupionych na dzień 20 lipca 2015 r. według stanu dzień śmierci Z. S., tj. 16 lipca 2015 r. (k. 12-13), tj. bezspornie wchodzących w skład spadku po nim.

Na podstawie informacji udzielonych przez bank (k. 54) Sąd przyjął, że:

a) na dzień ustania wspólności ustawowej (a więc jednocześnie dniu otwarcia spadku po E. S. (2)), tj. w dniu 5 grudnia 2014 r. na rachunku Z. S. w Banku (...) S.A. zgromadzone były środki w kwocie 6.767, 19 zł (do spadku po niej wchodzi więc w przybliżeniu kwota 3.383, 60 zł); jednakże w dniu śmierci Z. S., tj. w dniu 16 lipca 2015 r. kwota ta była niższa i wynosiła 6.513, 71 zł (do spadku po nim wchodzi zatem kwota 3.256, 86 zł);

b) na lokatach terminowych zdeponowano środki w następujących kwotach:

- na lokacie nr 1: na dzień 5 grudnia 2014 r. – 10.249, 57 zł (w skład spadku po E. S. (2) wchodzi kwota 5.124, 79 zł), a na dzień 16 lipca 2015 r. – 0 zł;

- na lokacie nr 2: na dzień 5 grudnia 2014 r. – 8.000 zł (w skład spadku po E. S. (2) wchodzi kwota 4.000 zł), a na dzień 16 lipca 2015 r. – 0 zł;

- na lokacie nr 3: na dzień 5 grudnia 2014 r. – 22.937, 48 zł (w skład spadku po E. S. (2) wchodzi kwota 11.468, 74 zł), a na dzień 16 lipca 2015 r. – 0 zł;

c) pozostałe rachunki bankowe i lokaty zostały zamknięte przed śmiercią spadkodawców (k. 54v).

Wobec tego, w skład majątku wspólnego (oprócz prawa własności lokalu oraz telewizora i laptopa) wchodziły środki pieniężne w kwocie 47.954, 24 zł (6.767, 19 zł + 10.249, 57 zł + 8.000 zł + 22.937, 48 zł).

Z kolei, w skład spadku po E. S. (2) wchodziły środki pieniężne w kwocie 23.977, 12 zł (47.954, 24 zł : 2).

Natomiast w skład spadku po Z. S. wchodziły już wyłącznie udziały wynoszące po 4/6 części w prawie własności lokalu oraz ruchomości, tj. laptopa i telewizora, a także środki pieniężne na rachunku w kwocie 6.513, 71 zł, bez środków zgromadzonych na lokatach terminowych opróżnionych w dniu otwarcia spadku. Brak jest możliwości ustalenia, czy wymieniona kwota w całości stanowi spadek po Z. S., czy też należy objąć podziałem tylko jej połowę. Nie jest bowiem wiadome, kto po śmierci E. S. (2) dokonywał wpłat i wypłat z rachunku. Załącznik nr 1 do pisma banku (k. 55) nie precyzuje podmiotów dokonujących operacji na rachunku. Ostatecznie więc przyjęto, że kwotę tę zgromadził na rachunku Z. S., a więc w całości wchodzi ona do spadku po nim.

Środki pochodzące z wykupionych jednostek uczestnictwa w funduszu inwestycyjnym P. obejmowały łącznie kwotę 30.053, 34 zł. Kwotę tę podjęła J. J. po śmierci spadkodawcy i przekazała je E. S. (1) mimo że spadkodawca nigdy nie ustanowił w testamencie ważnego zapisu zwykłego lub windykacyjnego. Zachodzi zatem konieczność rozliczenia przedmiotowej kwoty i zobowiązania uczestniczki do zwrotu jej połowy na rzecz wnioskodawczynie.

W konsekwencji, wyliczenie spłaty należnej wnioskodawczynie (powołanej do spadku po Z. S. w 1/2 części) wymagało zsumowania wymienionych kwot i podzielenia ich wartości na połowę. Kwota spłaty wynosi 104.284, 08 zł i obejmuje:

- 85.000 zł tytułem połowy wartości lokalu mieszkalnego;
- 1.000 zł tytułem połowy wartości ruchomości (laptopa i telewizora);
- 3.256, 86 zł tytułem połowy środków zgromadzonych na rachunku Z. S. w dniu jego śmierci;
- 15.027, 22 zł tytułem rozliczenia połowy środków z lokat w funduszu inwestycyjnym P., które zostały wypłacone przez J. J. i przekazane E. S. (1) z pominięciem faktu, że nie istniał upoważniający ją do tego testament zawierający zapis windykacyjny lub choćby zapis zwykły.

Uwzględniając powyższe Sąd orzekł o przyznaniu wszystkich składników majątku wspólnego i spadków po rodzicach na rzecz uczestniczki. Uczestniczka w okresie przed zamknięciem rozprawy i w toku rokowań ugodowych deklarowała, że jest w stanie przyjąć opisany majątek i dokonać spłaty na rzecz wnioskodawczynie. Uczestniczka zamieszkuje w kraju i sprawuje bieżącą pieczę nad majątkiem po rodzicach, a przede wszystkim ma stały dostęp do lokalu i faktycznie dysponuje nim. Nie było zatem potrzeby rozstrzygnięcia o obowiązku i sposobie wydania jej tych przedmiotów (por. art. 624 k.p.c.).

Sąd zasądził od uczestniczki na rzecz wnioskodawczynie kwotę 104.284, 08 zł tytułem spłaty płatnej w terminie 3 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Uwzględniając długotrwałość postępowania w tej sprawie i pomoc zapewnioną przez zawodowego pełnomocnika, uczestniczka miała możliwość, aby przygotować się do uiszczenia spłaty, tym bardziej kiedy powróciła na stałe do kraju z Wielkiej Brytanii. Ponadto, termin 3 miesięcy na uiszczenie spłaty pozwoli w razie potrzeby zbyć lokal mieszkalny i pozyskać środki niezbędne dla spłaty.

Na podstawie art. 520 § 1 k.p.c. ustalono, że wnioskodawczynie i uczestniczka ponoszą koszty postępowania związane z ich udziałem w sprawie. Sąd miał na względzie, że w tzw. sprawach działowych nie zachodzi przewidziana w art. 520 § 2 i 3 k.p.c. sprzeczność interesów tych uczestników, którzy domagają się podziału, niezależnie od tego, jaki sposób podziału postulują i jakie wnioski składają w tym względzie (postanowienie SN z dnia 19 listopada 2010 r., III Cz 46/10, OSNC z 2011 r., nr 7-8, poz. 88).